

dulásban, melyhez a belga kormány egy gőzhajót adott rendelkezésre, a németek nem vettek részt, mert Mercatort magukénak tartják és azt állítják, hogy eredeti neve Kaufmann és Hollandiába bevándorolt német. — Akár miként legyen a dolog, őt Hollandiainak kell néznünk, miután Hollandiában működött és Hollandia nyitott tért tevékenységének, mit saját nemzete tenni elmulasztott.

Az érdekes jelentés azon ígérettel van befejezve, hogy jelentéstevő a többi között a m. földt. társulatnál is fog értekezni a helyszínrajz és földtan viszonyosságáról bemutatásul, hogy a földtan nem nélkülözheti a jó topographiai földképeket, míg ellenben a helyszínrajzi felvételeknél elkerülhetlenül szükségesek a földtani ismeretek.

Irodalom.

Dr. M. Neumayer: Jurastudien. 3, Die Phylloceraten des Dogger und Malm.

(Jahrb. d. k. k. geol. Reichsanst. 1871. Nr. 3. 297—354)

A Phylloceras nemnek fajai a mediterrán jurának leggyakoribb és legelterjedtebb előjöveteleihez tartoznak s tömeges föllépésük ezen területnek egyik legfontosabb zoológiai jellegét képezi, ellentétben a közép-európaiakkal. — Azonban a kevésbé diszitett s egymáshoz igen hasonló héjak pontos meghatározása nagy nehézségekkel jár s a szintnek meghatározására, melyben előjönnek, csak kevés szolgálatot tesznek. Szerző feladatául kitzte az alakoknak tetemes gazdagságát kellően átvizsgálni és leírni, az egyes fajokat jól meghatározni és függőleges elterjedésüket pontosan meghatározni. A tetemes és nagyrészt új anyag (5000 példányon felül), mely vizsgálatainál rendelkezésére állott, lehetőségessé tette, biztos eredményekre jutni. Az általa eddigelé ismert fajok száma 32, ezeknek nagyobb része igen természetes négy alakosba volt rendezhető, de a mely csoportok képviselői csaknem minden rétegekben föllépnek. Legjobb átnézetet fog nyújtani, ha közlöm itt is a munka végén mellékelt következő táblázatot.

A munkához 6 kőmetszetű tábla van mellékelve a leírt fajok legtöbjeinek gondosan kivitt rajzaival.

Képletek, rétegek és szintek.	A Phylloceras heterophyllum alakSORA	A Phylloceras taticum alakSORA	A Phylloceras Capitanei alakSORA	A Phylloceras ultramontanum alakSORA	Elszigetelt alakok
Lias	Ph. heterophyllum Sow. sp.	—	Ph. Capitanei Cat. sp, Ph. Nilsoni Héb. sp,	—	—
Alsó Dogger	Ph. trifoliatum nov. sp.	Ph. taticum Pusch sp.	Ph. connectens Zitt.	Ph. ultramontanum Zitt. (Ph. Circe?)	—
Közép Dogger	—	—	Ph. heterophylloides Opp.	Ph. Zignoanum d'Orb.	—
Klaus-rétegek	Ph. Kudernatschi v. Hau.	Ph. flabellatum nov. sp.	Ph. disputabile Zitt.	Ph. mediterraneum nov. sp.	Ph. tortisulcatum d'Orb. Ph. haloricum v. Hau. Ph. subobtusum Kud. Ph. n. sp. cf. tortisulcat. d'Orb.
Kelloway-rétegek	Ph. Kunthi nov. sp.	Ph. euphyllum Neumayr.	Ph. disputabile Zitt.	Ph. mediterraneum nov. sp.	Ph. tortisulcatum, Ph. viator d'Orb.(?)

Képletek, rétegek és színtek.	A Phylloceras heterophyllum alakSORA	A Phylloceras tatricum alak- SORA	A Phylloceras Capitanei alak- SORA	A Phylloceras ultramontanum alakSORA	Elszigetelt alakok
Amaltheus cor- datus színtje	—	Ph. euphyllum	Ph. Manfredi Opp. Ph. Puschi Opp.	Ph. mediterraneum	Ph. tortisulcatum.
Perisphinctes transversarius színtje	Ph. plicatum nov. sp.	—	Ph. Manfredi	Ph. mediterraneum	Ph. tortisulcatum
Aspidoceras acanthicum rétegek	Ph. isotypum Ben. Ph. saxonicum Neumayr.	Ph. ptychoicum Quenst??	Ph. Benacense Cat.	Ph. polyoicum Ben. Ph. mediterraneum	Ph. tortisulcatum.
Alsó Tithon	Ph. serum Opp. (Ph. ptychostoma Ben.)	Ph. ptychoicum Quenst.	Ph. Kochi Opp.	Ph. silesiacum Opp. Ph. mediterran.	Ph. tortisulcat. Ph. Benecke Zitt.
Felső Tithon	Ph. serum (Ph. ptycho- stoma)	Ph. ptychoi- cum	Ph. Kochi	Ph. silesiacum	Ph. tortisulcatum Ph. Benecke
Neocom	Ph. Thetys d'Orb.	Ph. semisulcatum d'Orb	—	Ph. Guettardi Rasp. Ph. Calypso d'Orb.	—

Természettudományi közlöny. Kiadja a m. kir. Természettudományi Társulat. III. kötet, 28 füzet. Szerkesztik Lengyel Béla és Petrovits Gyula titkárok.

Jelen füzetnek tartalma:

Két indítvány: I. Dapsy Lászlótól, II. B. Eötvös Lorándtól.

A szilva pálinka készítése. Schwarzer Viktortól.

A föld belsejének alkata (David Forbes előadása) közli Volf György.

Kísérleti természettan (könyvismertetés) Heller Ágostontól.

Adalékok a magyarországi természetbúvárok életrajzához (befejező rész).

A m. tud. Akademiából.

Apróbb közlemények. Czimplap és tartalomjegyzék.

Értesítés.

Több tagtárs úrnak tudakozódására, valljon mikor jelen meg a m. kir. földtani intézetnek 1871. évkönyve, tisztelettel jelentem, hogy ezen tartalomdús évkönyv csak a jövő év elején fog teljesen elkészülni. Mihelyest az Intézet igazgatósága az évkönyvek 200 példányát átadandja a m. földtani társulatnak, ezeket azonnal megfogom küldeni póstán (bérmentetlenül) mindazon tagoknak, kik az 1871-ki évdíjat már befizették.

Bernáth József,
társ. titkár.

Nyilvános nyugtatványozás.

1871-re november hó óta a tagdíjat lefizették:

Ballus Zsigmond, Bárdos Mihály, Csató János, dr. Dékány Rafael, Glanzer Miksa, dr. Halassy Vilmos, Ivácskovics Mátyás, dr. Knöpfler Vilmos, Kodolányi Antal, gr. Nádasdy Lipót, Oelberg Frigyes, Pongrácz Ernő, Prugberger József, Riegel Antal, Rieger János, Rosty Pál, Schroll József, Weiss Tádé. Összesen 18 tag.

Bernáth József,
társ. titkár.